

σχεθόν νομίζω ἐμυκτὴν.

AB. Ὅχι, ἐμάθεις περισσώτερον τοῦ ἀρμόζοντος εἰς κόρην ὁμόϊόν σου.

ΛΟΥΚ. Θέλετε νὰ μὲ περιπαίξετε, ἀλήθεια;

AB. Καὶ θυνάσαι νὰ τὸ φαντασθῇς; ἀλλὰ τῶσα, τέκνον μου, πρέπει νὰ ἀναπαυθῇς· σκέψεις ἄλλαι κατὰλληλοι πρὸς τὸ φύλλον καὶ τὴν ἡλικίαν σου ὀφείλουσι ν' ἀντικαταστήσωσι τὰς παλαιάς.

ΛΟΥΚ. [ἐκθαμβός] Πῶς;

AB. Λουκρητία, ἐγγίξεις τὸ δέκατον ἔσθον μὲν τῆς ἡλικίας σου ἔτος, μετ' οὗ πολὺ θὰ γένης σίξυγος καὶ μήτηρ, ἴσως. . .

ΛΟΥΚ. [περιπαλῆς] Ἐγώ; . . .

AB. Ναι εἰς τὰ ἀνὰ καὶ ἡξέμα ταῦτα φίλτρα θὰ εὖρης, κόρη μου, τὴν πηγὴν τῆς ἀληθοῦς εὐτυχίας. Καὶ ποία ἢ ἐκ τῆς μελέτης καὶ τῶν ἀγρυπνιῶν ὠφέλεια; Τί ἀντὶ τούτων θὰ σοὶ ἀπέδιδεν ὁ κόσμος; φθόνου, βασάνου, ἐγκαταλειψιν καὶ πέναν. Ἰδὲ τὴν λευκανθεῖσαν κ' μὴν μου καὶ εἶπέ μοι τί ἐκέρσθησα.

ΛΟΥΚ. Τὴν ἀθῆνασάν.

AB. Μὴ τὸ πιστέης, Λουκρητία. Ἀνὰγνωθι ἐν τῷ Γουλιέλμῳ Σαίξπηρ ὅστις θαυμάζει ἐν τῷ Ἀμλέτῳ αὐτοῦ, διότι ἡ μνήμη ἐνὸς νεκροῦ δύο μῆνας ἐπέζησεν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ᾔτο ὡς λέγεις, τὸ ἐπὶ λευκῆς πλακῆς κεκαρμμένον ὄνομα, ὁ ἄγονος καὶ βραθύς θαυμασμὸς, τῶν ἀπογόνων, ἀξίζουσι τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς; Ἀχ ὅχι! Ἐγὼ ἐκ τοῦ τάρου μου, ἐπὶ τοῦ ὑπαιῶν καθῆμαι ἡδὴ παρκατῶ τὰ ἀπολεσθέντα ἔτη, καὶ θρηνῶ τὰς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς παιδείας θυσιασθείσας ἀγαλλιᾶσαι, θρηνῶ τὴν νεότητά μου ἣν κατηνώδισα ἐν τῇ σιγῇ τοῦ σπουδαστηρίου μου παρὰ τὸ φῶς τοῦ λύχνου μου. Ἀλλὰ σὺ, πρὸς ἣν ῥοδόχρους μειδιᾷ ἡ τοῦ βίου σου ἡῶς,

σκέφθητι νὰ μὴ παρασκευάσῃς εἰς σεαυτὴν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀπάτης, τὴν βραδείαν μετάνοιαν καὶ τὴν πόθον τοῦ παρελθόντος· φύγε ὁδὸν μακρὰν καὶ κοπιώδη μὴ θύσης τοὺς ἑγμῶνας καὶ λεστόφρεν; π' ἄς σου ἐπὶ τῶν ἀνθέων ἄτινα πιθάνων νὰ κρύπτωσι προσότην ὄφιν, ἐπάνελθε καὶ περιορίσθητι παρὰ τῇ μητρικῇ ἐστία· εἰς τὰς πράξεις ἀγαλλιᾶσαι, ἐν μέσῳ τῶν ἀγίων οἰκογενειακῶν φίλων θὰ εὖρης τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον.

ΛΟΥΚ. Σὰς βλέπω καὶ δὲν σὰς ἐννοῶ· ὁ ἥχος τῆς φωνῆς σας εἶνε ὁ αὐτός. . . ἀλλὰ ἡμέραν τινα μὲ ἐνεθάρρυνε, σήμερον μοὶ ἐμπνέει φόβον. . . ὦ, ὅχι· αἰσθάνομαι τὸ θάρρος ὅπερ μοὶ ἐνεπνεύσατε· δὲν φοβούμαι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀπάτης, τὴν φθόνον, τὴν πένιν, τίποτε· θέλω νὰ φέρω εἰς πέρας τὸν Οὐατγκιτῶνά μου.

AB. Δὲν σὲ συμβουλεύω εἰς τοῦτο.

ΛΟΥΚ. Σεῖς;

AB. Τὰ ποιήματά εἶνε γιγαντιαία ἔργα.

ΛΟΥΚ. Ἀλλ' ὅμως τὰ δύο πρῶτα ἄσματα διήγειρον τὸν θαυμασμόν σας.

AB. Θαυμασμόν. . . εἶνε παράπολ' ἴσως τὰ ἐπῆνεσα ὡς τὰ πρῶτα δοκίμια ἀπείρου νεότητος. . .

ΛΟΥΚ. Ἀλλ' ἀπόλεσα λοιπὸν τὸ μνημονικόν μου ἐνεκα τῆς ἀσθενείας; ὠνεύθη, εἶμαι παράρρων; ὅχι, διότι ἐνθυμοῦμαι τοὺς λόγους σας, τὰ ἱερὰ φιλήματά σας. Σεῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου μου ἐθέσατε τὴν χεῖρά σας καὶ διὰ προσητικού τ' ἔνους ἀνεκοῤῥατε· ὑπάρχει μέλλον ἐδῶ μέσα, θὰ γίνεις μεγάλη.

AB. Ἐγὼ εἶπον ταῦτα; . . . λοιπὸν ἠπατήθην.

ΛΟΥΚ. Ἠπατήθητε; . . . [φρίττουσα καὶ ὡς εἰ ταπεινωθεῖσα] ἔφυστα λοιπὸν τὰς ἐλπίδας σας καὶ σεῖς, κύριε, μὲ ταπει-

νοῦτε τόσον ; ὁ Βιλλάρς, ὁ μέγιστος τῶν ἀνθρώπων, ὁ πατήρ, ὁ ἀγγελος τῶν ἀμερικανίδων κορῶν ; Οἱμοί ! δὲν εἶμαι λοιπὸν ἡ πτωχή, ἀπειρος νεάνις, φύλλον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενον, κίχκος ἄμμου σφενδονισθεὶς εἰς τὰ βράθῃ τῆς θαλάσσης, μηδὲν . . . μηδὲν ! [κρουνοδὲν κλαίονσα καλύπτει μὲ τῆς χεῖρας τὸ πρόσωπον]

ΑΒ. [καθ' ἑαυτὸν] [Δὲν δύναμαι νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα].

ΛΟΥΚΡ. Μίαν μάχαιραν μοι ἐνέπηξαν ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ σεῖς, πάτερ μου, ἐμπήγετε ἄλλην ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μου ! Καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐπὶ τοῦ στηθους μὴ ἔθεσε τὴν λόγχην, αὐτὸς μοι τὴν συντρίβει ! . . . ὦ ! εἰπέτε, ὅτι δὲν με ἠπατήσατε τότε, ἀλλὰ τώρα με ἀπατάτε !

ΑΒ. (καθ' ἑαυτὸν) [Δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀνθῶ !]

ΣΚΗΝΗ ΙΑ΄.

Εἰς ὑπηρετίης καὶ ἑὶ ἄνω

ΥΠΗΡ. (πρὸς τὴν Λουκρητίαν) Δεσποινίς Λουκρητία, Ἄγγλος τις ἔφερε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην δι' ὑμᾶς. [παρουσιάζων αὐτὴν]

ΛΟΥΚΡ. Δι' ἐμέ ; τώρα . . .

ΥΠΗΡ. Εἶπεν ὅτι εἶνε ἀπὸ τοῦ Λουδίνου, ἐκ μέρους τοῦ κ. Μούαρ.

ΛΟΥΚΡ. [ισχυρῶς θορυβηθεῖσα] Μούαρ ; [καυχᾶται τὴν ἐπιστολὴν ὁ ὑπηρέτης ἐξέρχεται.]

ΑΒ. [καθ' ἑαυτὴν] [Τρέμω μήπως ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκέκῃ . . .]

ΛΟΥΚΡ. Ὁ Μούαρ . . . ὅ ἀνέγνωσε τὸ ποτήριόν μου, καὶ θὰ μοι εἴπῃ καὶ αὐτὸς ὅτι εἶμαι μία ἀπειρος νεάνις . . . [μετὰ μικρὸν τρέμουσα ἀνοίγει τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀναγινώσκει]

«Εὐγενὴς κόρη ! Ἄ . . . [σταματᾷ ἐπ' ὀλίγον, εἰτα ἐξακουθεὶ τὴν ἀνάγνωσιν βιβμητὸν ἐμφυρομένη]

«Ἀνέγνω τὸ ποτήριόν σας μετ' ἐμοῦ » ὅτ' ἐκ τῶν ἀνέγνωσαν ὁ Οὐάλτερ Σκὼτ καὶ

» ὁ Βύρων . . . Ἀσμένως ὁμολογοῦμεν » ὅτι οὐδέποτε, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ, ἄνθρωπος πῆν διάνοις ὑπὸ ζωηροτέρας ἐξερμάνυθη μεγαλοφυΐας . . . [προσθίπτει τὸν Βιλλάρς ὅστις κλίνει τὴν κεφαλὴν]. Ἐξακολουθεῖτε, εὐδαίμων κόρη, τὴν λαμπρὰν ὑδὲν σας, οὐδὲν δὲ ἄς μὴ σας ἀναχατίσῃ, διότι τοιοῦτοι πρόῳμοι καρποὶ ὠρίμους προαγγέλλουσιν εἰς τὸ μέλλον, ὅταν ἡ πτέρυξ τῆς μεγαλοφυΐας σας ὑπὸ ἐμβριθεστέρων μελετῶν ἐνισχυθῇ. Προβαίνουσα τῶν θαυμασιῶν τρυτῶν ἰχθῶν σας, ἐν πεποιδίσει τὸ λέγομεν, ἀδύνατον εἶνε νὰ μὴ τύχητε τοῦ στεφάνου τοῦ Πάω καὶ τοῦ Μίλτωνς ; » [πρὸς τὸν Βιλλάρς ἐνθουσιῶσα] Ἄ ! τώρα μένου με ἠπατήσατε !

ΑΒ. (καθ' ἑαυτὸν) Πῶς νὰ κρατήσω ἐμαυτοῦ ;

ΛΟΥΚΡ. Εἶνε ἀγρία τις τριάς βλέπουσά με ἐκεῖθεν τοῦ ὠκεανοῦ· εἶναι οἱ ἄγγλοι βάρδοι, ὁ Μούαρ, ὁ Οὐάλτερ καὶ ὁ Βύρων, οἵτινες ἀνεγείρουσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν κίχκον τῆς ἄμμου καὶ τὸν ρίπτουσι κατὰ τῶν νεφῶν ! ὦ ! τί μ' ἐμελεῖ ἂν μ' ἐλέγετε· δὲν εἶται, ἀφοῦ ἤσθανόμην ὅτι ἤμην ; τί βλάπτει ἂν λέγῃ τις πρὸς τὸν γίγκνται· εἶσαι νάνος ὅταν οὗτος βλέπῃ διαγγραφομένην ἐν τῷ ὕδατι τὴν γιγάντειον μορφήν του ; Δὲν εἶναι τρελὴ, καὶ δὲν ἦτο τὸ ἄλγος τὸ ἀπειλοῦν νὰ διαρρήξῃ τὴν κεφαλὴν μου, ἀλλ' ἡ μεγαλοφυΐα ἥτις μ' ἐπληττεν ἐσωτερικῶς ἵνα με καλέσῃ κατ' ὄνομα καὶ μοι εἴπῃ· ἐάν δὲν μ' ἐκχύσης ἐπὶ τῶν ἀλανάτων σελίδων, θ' ἀνοίξῃ θύλον ὅπως ἀνέλθω πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν !

ΑΒ. Πραῦνθητι, κόρη μου, ἡ παράφορος αὕτη χαρὰ θὰ σὲ βλάψῃ.

ΛΟΥΚΡ. Πράγματι, οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ μου ἤσθανόμην παραπλησίαν. Ἄ ! τώρα ἐννοῶ ! ὁ θεὸς καὶ ἡ μήτηρ μου

σὰς παρεκάλεσαν νὰ μοὶ ἐμιλήσετε τοι-
αυτοτρ' ὡς, διότι φοβούνται τὴν κατὰ-
στασιν τῆς υἱείας μου. . . ἀλλὰ τώρα
αἰσθάνομαι χαλυβδῶνους τοὺς μυῶνάς
μου· ὑπάρχει τι Σαρφώνειον ἐν ἐμοί !
Τώρα τὴν σπουδὴν, πάντοτε τὰ γράμ-
ματα . . . ὦ ! ἀφετε νὰ ὑπάγω εἰς τὸ
θαμιάτι' ν' μου· θέλω νὰ σφίξω ἐπὶ τῆς
καρδιάς μου τὰ βιβλία μου ! (ἐνῶ προ-
χωρεῖ πρὸς τὸ θαμιάτιον ἐξέρχεται ἡ Μαργάρита)

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ καὶ οἱ ἄνω.

ΜΑΡΓ. Στάσου, κόρη μου, στάσου !

ΛΟΥΚΡ. Τί ἔχετε, μητέρα μου ; (εἶδον
σα αὐτὴν εἰς ἐσχάτην ἀπελπισίαν)

ΜΑΡΓ. Σὲ ἤκουσα, Λουκρητία, πι-
στεύεις ὅτι ἰατρεύθης, ἀλλὰ δὲν εἶπε
ὡληθὲς . . . ἀλλὰ βὰ λάβης οἴκτου πρὸς
ἐμὲ, δὲν θὰ σπουδάσης πλέον.

ΛΟΥΚΡ. Ἀδύνατον.

ΜΑΡΓ. Θέλεις λοιπὸν ν' ἀποθάνης ;

ΛΟΥΚΡ. Διὰ τί ν' ἀποθάνω . . .

ΜΑΡΓ. Διὰ τί ; . . . ὦ ! ἀφοῦ δὲν ὑ-
πάρχει ἄλλο μέσον διὰ νὰ μεταβάλῃς
τὴν ἀπόφασίν σου, διὰ νὰ σὲ σώσω,
θὰ σοὶ τὸ εἶπω. Μάθε, ὅτι καθε στι-
γμὴ μελέτης ἀρκεῖται ἀπὸ σοῦ ἐν ἔτος
ζωῆς· τὸ εἶπεν ὁ ἰατρός.

ΛΟΥΚΡ. Ὁ ἰατρός ; . . . [ἐντροπύς]
φέρω λοιπὸν τὸν θάνατον ἐν τῷ στήθει·
καὶ ὡς ἡ Ροζαλία . . . ὦ μητέρα, μοὶ ἐμ-
πνέεις φόβον !

ΜΑΡΓ. Ἀλλ' ὅμως θὰ ἰατρευθῇς. . .

ΛΒ. ὦ ! ναί, Λουκρητία, ἀρκεῖ νὰ
ὑπαικούσῃς τὸν ἰατρὸν καὶ ἡμῶς, αἵτινες
τόσον σὲ ἀγαπῶμεν.

ΛΟΥΚΡ. Ἵνα πάλιν λοιπὸν ἡ καρ-
διά πρέπει νὰ ξερακνῇ ἡ διάνοια ; . .
τώρα ὅτε ἔλαβον τὸ νέον τοῦτο βάπτι-
σμα δόξης, [δεικνύουσα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ
Μιλέ] ὅχι· τέ με μέλλει διὰ μικρὰν

ζωὴν ; οἱ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀγαπώμενοι
ἀποθνήσκουσι νέοι !

ΜΑΡΓ. Ὅχι, Λουκρητία, ζήσουν,
ζήσουν διὰ τὴν γηραιάν μητέρα σου, ἥ-
τις θὰ ἐπτήριζε τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τοῦ
ποσσεκαράλου τῆς ἀγωνίας σου ἵνα μὴ
ζήσῃ σπαρασσομένη ὑπὸ τῶν ἐλέγχων.

ὦ ! Λουκρητία, πρέπει νὰ ὑποτασσώ-
μεθα εἰς τὴν μητέρα μας· ὁ Θεὸς τὸ θέ-
λει· καὶ ἡ φιλόστοργος μήτηρ σου δὲν
σε προστάσσει, ὅχι, ἀλλὰ ἐδῶ πρὸ τῶν
ποδῶν σου γονυκλυνῇς φιλεῖ τὸ κρά-
σπεδον τῆς ἐσθῆτός σου καὶ σε παρα-
καλεῖ νὰ διατηρήσῃς τὸ δῶρόν της . . .
νὰ ζήσῃς . . . ὦ ! ζήσουν, Λουκρητία,
ζήσουν !

ΛΟΥΚΡ. [ἐν ὑπάτῃ συγχινύσει, ἐγείρει
τὴν μητέρα της, ἐναγκαλισθεῖσα δὲ αὐτὴν, λίγα·
Θὰ ζήσω, μητέρα μου.

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

ΔΟΚΤΩΡ ΕΒΕΡΣΩΝ, κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ,

ΒΑΛΕΡΙΑ, καὶ οἱ ἄνω

ΕΒ. (πρὸς τὸν Ἀβελ)· Λοιπὸν, τί ἀπέ-
γεινε ;

ΜΑΡΓ. Ἡ Λουκρητία θὰ ὑπακού-
σῃ τὴν μητέρα της.

ΒΑΛ. [προσερχομένη τῇ Λουκρητίᾳ] Κα-
λὰ κάμνεις, φίλη μου.

ΛΟΥΚΡ. [ἰδούσα ἀπεῳχ. τὴν Βαλερίαν καὶ
τὸν Γεώργιον]· Ἀλλὰ τίς εἶπεν ὅτι θέλει νὰ
ζήτῃ ; διὰ ποῖον νὰ ζήσω !

ΜΑΡΓ. Διὰ τὴν μητέρα σου !

ΛΟΥΚΡ. Εἶπε ἀδύνατον. ὦ ! εἰπέ-
τε πρὸς τὸν δελφίνα νὰ πάλῃ πλέων
ἐντὶς τῶν κυμάτων, εἰς τὴν ἰέρακα νὰ
μὴ ἰσθρορροπῇται ἐπὶ τῶν βράχων, ἂν ἦνε
ἐνστικτον, νῆμας, φύσις ! Θέλω τὰ βιβλί-
α μου, ἄλλο δὲν μοὶ μένει ἐν τῷ κύ-
σμα.

ΣΚΗΝΗ ΙΔ'.

Κ.ος ΡΙΧΑΡΔΟΣ φέρων πυξίδα καὶ οἱ ἄνω

ΡΙΧ. (ἰνοῖται τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς Λουκρητίας, ἔντος δ' αὐτοῦ φρίνεται πυρπολούμενον μίγξ δάμα βιβλίων) Ἰδὲ τὰ βιβλία σου!

ΛΟΥΚΡ. Εἰς τὰς φλόγας! . . . καὶ τὰ χειρόγραφα μου ἀκόμη;

ΡΙΧ. Ἰδοὺ τὸ κουτάκι ἐγὼ θά τὸ φυλάξω.

ΛΟΥΚΡ. Οὐδέεις! (ἔρμει κατ' αὐτοῦ καὶ ἀρπάζει τὴν πυξίδα)

ΒΑΛ. (προσερχομένη τῇ Λουκρητίᾳ ὑπὸς πραυῆν αὐτῇ) Λουκρητία . . .

ΛΟΥΚΡ. Ὅπισσω! ὅλοι μακρὰν τῆς πληρωθείσης λεαίνης! Ὑπάρχει δηλητήριον ἐδῶ μέσα; (δεικνύουσα τὴν πυξίδα) Θὰ τὸ πῶ ὅλον,

ΜΑΡΓ. Καὶ τὴν μητέρα σου; . . .

ΑΒ. Λοιπὸν μ' ἔως ἐγὼ θά φροντίσω περὶ τῶν χειρογράφων σου.

ΛΟΥΚΡ. Κάνεις!

ΑΒ. (ἐξηπτόμενος) Καὶ τί; Θέλεις νὰ τελέσῃς αὐτοκτονίαν;

ΛΟΥΚΡ. Ἐγὼ αὐτοκτόνος;

ΕΒ. Ἄνευ ἐγτελοῦς νεητικῆς ἀναγκάσεως, ναί, γίνεσθε αὐτοκτόνος.

ΕΒ. (μὲ σθερὰν ἐπισημότητα) Καὶ δὲν ἔχεις πλέον καρδίαν, δὲν ἔχεις πλέον πίστιν, ὦ κ' ῥη; Οὐδένα ἀγαπᾷς; Δὲν φοβεῖται τὴν Θεῖν;

ΛΟΥΚΡ. Τὴν Θεῖν; . . . αὐτὸς μ' ἐπαλαυνεῖ ἵνα ἀπολαύσῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μ' ἐξουτώσῃ ὡς τὸ ἔντομον καὶ τὸ ἄνθος . . . ἀλλὰ κίλινά τὴν αὐχίνα καὶ τὴν λαγρινά. — Ἰδέτε! ἐντὸς τῆς πυξίδος ταύτης ὑπάρχουσι κεκλεισμένα νοῦς καὶ καρδιά μου· ἀνέρχομαι ἐπ' αὐτῆς καὶ τὰ καταπατῶ! (ρίψαα χαμαὶ τὴν πυξίδα ἀναθαίνει ἐπ' αὐτῆς). — Ἀπομακρύνθητε. | συλλέγει τὰ χειρόγραφα καὶ ἀναγνίσκει ταῦτα ἐντὸς τοῦ πυρὸς ὑπὲρ καίει εἰσέτι ἐν τῇ δωμάτιῳ)

Εἰς τὰς φλόγας τὰ δάκρυά μου ἔτη, εἰς τὰς φλόγας τὰ φίλτρα μου, αἱ ἐμπνεύσεις, αἱ ἀρμονίαι, καὶ ὡς ὁ λίκανος ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν μαρτύρων, ὡς ὕψωθῇ ὁ καρπὸς αὐτῶν μέχρι τοῦ Ὑψίστου (Ματὰ τινὰς στιγμὰς συγκεντρώτως ἄλλος ἐκφραζούσης μεταβαίνει εἰς νευρικὴν καὶ σχεδὸν φρενὴν ἰλαρότητα καὶ ἀκολουθεῖ σαρκαστικῶς πως). Ἄ! ἰδοὺ ἐγὼ τώρα ὑγιὲς καὶ πλήρης ρώμης . . . δὲν εἶνε ἀλήθεια, δόκτορ; ἰδοὺ ἄλλη Λουκρητία Μαρία . . . ναί, ἐγὼ εἶμαι τώρα ἡ καλὴ σας οἰκοκυρά, φέρετέ μοι λοιπὸν τὴν ἀτρακτον, τὴν βελύνην, τὸ κέντημά μου . . . Ἀλλὰ διατὶ ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου ψιδυρίζουσιν ἀκόμη στίχοι; τίς εἶνε ἐδῶ καὶ ψάλλει; (ἐπαπαλαυνθεὶς τοὺς ἐπομένους στίχους ὡς ἀκούοντα αὐτοῦ; παρ' ἄλλου ἀπαγγιλλομένου).

Ἦ! ἐπ' ἀνέρχεται, ἰδοὺ, ὁ φύλαξ ἀγγελός μου καὶ δια τῶν πτερυγῶν του μὲ σκίπει, μὲ καλύπτει, ἡ λύρα μου στενάζοντα ἄσματα διαγύνει Κ' εἰς τ' ἄσμα τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς πατρίδος στίνει.

[τυραννίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Γεωργίου, σταματᾷ καὶ ἐξ' ἀκολουθεῖ]. Σιωπῇ, σιωπῇ! χ' ἴσαστε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τὰ μυστηριώδη νάματα ὅπως σβέσσωσιν τὴν μνήμην μου . . . ἀκόμη . . . (πλήττουσα τὸ μέτωπόν τι) σιώπα, σιώπα! . . .

Οὐδὲς ποτε θά δυνήξῃ νὰ σβύσῃ μὲ τὴν Ἥρην, τὴν ἐν τῇ ἐγκεφαλῇ μου ἀνάψαντα σπινθῆρα.

ΜΑΡΓ. Κόρη μου, πτωχὴ μ. ν. κ' ῥη.

ΛΟΥΚΡ. Ἔσται σὺ, μητέρα μου; φέρε τὴν ἄσπιν μου, θά ἐγχειρίσω αὐτὴν πρὸς τοὺς νομήρους· οὔτοι ὡς οἱ ὀλοὶ ἀγγελοὶ τοῦ Μουάρ, θά ἐνοικαλισθῶσι ταύτην ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Ἑδέρ, ἵνα ἐκπέμψωσι τὰς ἀθανάτους ὡδὰς τῶν! — Ἐπὶ τῆς Ἑδέρ; .. (ταρσασταὶ καὶ γιγὰ νευρικῶς) ὦ! θά ὑπάγῃς εἰς Ἑδέρ, Βαλερία μετ' αὐτοῦ; . . . ἄχα, ἄχ!

ΜΑΡΓ. (τρίβουσα) Παρεφύλησεν ἴσως!

ΛΟΥΚΡ. (αἶφνης ἐκ τοῦ ἡλάτωτος μεταβαίνει εἰς σπαρτακτικὸν κλαυθμόν) ἔπειτα ὀργίλος ἀπομάσσει τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ φλογερῶς ἀπεκρίνεται τὴν Βαλερίαν, ἀνακραγεῖ φρικαλέως).

Ἐδὲμ! . . . ὅς μοι λοιπὸν τὴν πτωχὴν μου λύσαν, θά τὴν κρύψω εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου μου . . . (πορευομένη πρὸς τὸ δωμάτιόν της, ὅπου φαίνονται ἀκόμη τα λείψανα τῆς πυρᾶς) Ἄ! . . . ἰδότε! τέρρα καὶ χαπνός! τάφος τῆς καρδίας, πυρὰ τοῦ πνεύματος . . . μηδὲν . . . μηδὲν . . . πλέ-
ου.

[πίπτει γονυκλινῶς ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς, οἱ δὲ ἄλλοι περικυκλοῦσιν αὐτήν.)

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ Γ'. ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Τὸ δωμάτιον τῆς Λουκρητίας. Θύρα εἰσόδου ἐν τῇ βάθει, ἱκλειδωμένη. Παράθυρον πρὸς τὰ ἐμπρὸς κεκλεισμένον, δεξιὰ τῶν ἡθοποιῶν. Ἀριστερέθεν μικρά τις θύρα φέρουσα πρὸς ἄλλο δωμάτιον—ἐπίσης ἀριστερέθεν ἡ κλίνη νῆς Λουκρητίας. Δεξιόθεν γραφεῖον κλειόμενον διὰ κλειθροῦ καὶ ἔχον ἔσωθεν πυξίδα καὶ θέσεις(scaffali) ἐφ' ὧν βιβλία, χαρτία κ. λ.—Μία κινύρα ἥτις ἐν ὠρισμένη ὥρᾳ θέλει ἠχῆσει. Πρὸς τὰ ἐμπρὸς τραπέζιον ἐφ' οὗ ὑπάρχει λαμπτήρ ἀνημμένος.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΛΟΥΚΡ. [φέρουσα θαλασσιθῆτα κάθεται παρὰ τὸ τραπέζιον καὶ ἐστυμενῶς γράφει ἐπὶ χονδρῷ τετραδίου.—Μετά τινος στιγμῆς πύθει τοῦ γράφειν καὶ θεωροῦσα τὸ χιρὸν γραφόν, λέγει—] Θά θυνηθῶ ἄρᾳ γε, πτωχέ μου Οὐάσιγκτων νά σέ φέρω εἰς πέρας ποῖν ἡ ἀποθάνω; ὦ! ναί, σὺ μόνος ἐσώθης ἀπὸ τοῦ πυρός· μουγενές μου τέκνον, σὺ ἐπέζησας, ἵνα πασατῆς εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς μητρός σου. Ὡς ὁ πελεκᾶν, σέ τρέφω διὰ τοῦ αἱματός μου, διότι ἐκάστη νύξ ἐκάστη ὥρα σέρει μεθ' ἑαυτῆς ἐν ἔτος τῆς ζωῆς μου. Καὶ τὸ γνωρίζω· γνωρίζω ὅτι περὶ τὴν μικράν ταύτην φλόγα, (δεικνύουσαν τὴν λαμπτήρα) τὴν μετ' ἐμοῦ ἀγωνισάσκων, τὸ φάσμα τοῦ θανά-

του τινάσσει τὰς μελαίνας πτέρυγας του· ἀλλὰ δὲν φοβοῦμαι τὸ βλέπω καὶ γράφω—γράφω ἵνα θυνηθῶ νά εἶπω πρὸς τὸν θάνατον· δυστυχές ἄρουν! νομίζεις ὅτι θά μὲ φονεύσεις, ἀλλ' ἐγὼ θά ζήσω διότι ἡ γραφὴ μου θέλει συντρίψει τὸ σκῆπτρόν σου. Ἀθλίε κατακτητὰ τῆς ὕλης, λάβε, σοὶ ρίπτω τὸ σῶμά μου, πλὴν σοὶ διατάττω νά κλίνης γόνυ ἐνώπιον τοῦ πνεύματος, αἰωνίου ὡς τὸν Θεόν.—Ἀπόψε ὅμως ἐκούρασθην, αἰσθάνομαι ψῆχος, καὶ δυσκόλως ἀναπνέω· οὔτε ἡ κινύρα μου ἠδυνήθη νά ἐξεγείρη τὴν ναρκωθεῖσαν φαντασίαν μου τοῦτο δὲν μοὶ συνέβαιεν ἄλλοτε· αἱ νύκτες μου ἦσαν τόσων γόνιμοι . . . αἶμοι! ἴσως ἡ ἐν τῇ ἐγκεφαλῇ μου γαλουχηθεῖσα ἐχιθὺνα, δὲν ἔχει τι πρὸς τροφήν καὶ μὲ κεντᾷ ἐδῶ, (δείχουσα τὸ μέτωπόν της) διότι θέλει νά ἐξεέλθῃ—Καὶ ὅπως ν' ἀποθάνω δεκαεπταεῖς . . . εἶνε, εὕτως εἶπαίν, μία κλοπή . . . ἀλλὰ τίς εἶνε ὁ κλέπτης; ἐγώ. Ἠδυνάμην νά ζήσω, αἰσθάνομαι ὅτι θά ἠδυνάμην . . . ἀλλὰ διὰ ποῖον; διὰ τὴν μητέρα μου, διὰ τὴν ἀγίαν μητέρα μου ὦ! εἰμαι θυγάτηρ ἀχάριστες, σκληρά, ἐπίρροκος, (κλαίει) Καὶ ὦν ἀκόμη ἤμην ἐν αἰσῶ· ἐάν ὁ Θεὸς μοὶ ἐσυγχώρει τὸ ἥμισυ τῆς αὐτοκτονίας . . . ὦ, ναί! Οὐάσιγκτων, σὺ εὐτυχέστερος τοῦ Μωϋσέως, ὑπερίστασας θ' ὁ κίσμων, καὶ ἵνα ζήσης δὲν ἔχεις ἀνάγκην ν' ἀποθάνῃ μία πτωχὴ νεάνις· μακράν, [ἀποθεῖτα τὸ χιρὸν γραφόν] δὲν θά σέ κυττάξω πλέον· αὔριον θ' ἀρχίσω νέαν ζωὴν. . . ἄχ! αὖτις εἶνε ἡμέρα γάμου! . . . ὦ! Βαλερία, πολὺ φαιδροτέρα διέρχεται δι' ἐσέ ἡ νύξ αὕτη! τὸ λευκὸν τῶν χουσῶν ἐνέφρων σου μένος ἀπλοῦται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, καὶ ἡ προῖα τῆς αὔριου θά ράνη τὸν γαμήλιον στέφανόν σου διὰ τῶν πρώτων μαρμαριτῶν της, ἐνῶ ἐγώ, δυναμένη νά

σὲ στερήσω τῶν ἀγαλλιάσεων τούτων, μένω ἐνταῦθα μὲ σῶμα φρόσων ὑπὸ τοῦ φύχου, καὶ τὴν ἐγκέφαλον πυρέσσοντα... ἀλλ' ὅταν ἡ ἀτυχὴς Λαυκεντία ἀποθάνῃ, σὺ θὰ μάθῃς ἴσως τί ἐβυσίασεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς φιλίας. Καθ' ἣν στιγμὴν θὰ μὲ φέρωσι πρὸς τὸ Κοιμητήριον [λαβοῦσα ἐπιστολὴν καὶ ἑνὲν ἐπὶ τοῦ γραφείου] ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦν ἔγραψα δι' ἐκεῖνον, θὰ τῇ ἐγχειρισθῇ, καὶ τότε θὰ μάθῃ οὐ δὲν ἔπεσα πληγείσα εἰς μὴνιν τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ πολὺ υἱέλλον εἰς τὴν καρδίαν. Καὶ σὺ, Βαλερία, δὲν θὰ ζηλοτυπεῖς κατὰ νεκρᾶς, ἀλήθεια; ὦ! ὄχι, καὶ ἐνῶ ἐνηγκαλισμένοι καὶ γονυκλινεῖς θὰ ἀνασπάζετε στέφανον ἐξ ὑσκήνθων ἐκ τοῦ σταυροῦ τοῦ τάφου μου, ἐγὼ, ἐάν ὁ Θεὸς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κατοικήσω εἰς τ' ἐν ἀστέρι οὐ τοσοῦτον ἡγάπησα, ἐγὼ ἐκ τῆς σφαίρας αὐτοῦ ἐρωτικῶς πρὸς σὰς θὰ μειδιῶ! [ἀκούεται ὁ πρωϊνὸς νῶδον] Τί! ὁ πρωϊνὸς κώδων! εἶνε ἀδύνατον. [ἀνοίγει τὸ παράθυρον] Ἐξημέρωσε! ἰδοὺ ἐκτὶ μακρὰν ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ χροστῇ τὴν κοιτίδα του! Διηλθὼν τὴν νύκτα παρὰ τῷ γραφείῳ μου, μὲ τὸν σκελετὸν τοῦ Οὐαστηγῆτος—λοιπὼν ἔπειν πολὺ δηλητήριον! Ἰδοὺ λαμπρὰ καὶ μυροβόλος ἀνατέλλει διὰ τὴν Βαλερίαν ἡ ἡμέρα ὅποια εὐωδία ἀνυψοῦται ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἀναμιγνυμένη μετὰ τῶν ἀρμονιῶν τοῦ κορυδαλοῦ ἐγκαταλειπομένου εἰς τὰς ὑποτρεμούσας πτέρυγας του! Ἰσως εἰς τὴν ἡχὸν τοῦ κώδωνος ἐκείνου οἱ νυμφῖοι ἀκτινοβολοῦντες ὑπὸ χαρῆς ὅπως νέας θὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὴν νύκιν!... Ναί, τὸ βλέπω, βλέπω νέφος θυριαγμάτων χρυσοῦμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ἀκόμα τὰς μυστικὰς τῶν ὀργάνων ἀρμονίας συνοδευούσας τὸν ὕμνον τῆς ζωῆς... ἰδοὺ, ἰδοὺ οἱ νυμφῖοι, ὡς οὐδ' ἀγγελοὶ ἀποσπασθέντες ἐκ τῶν εἰ-

κύνων τοῦ ἱεροῦ θόλου, ἰδοὺ κλίνουσι τὸ γόνυ καὶ θλίβουσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων! βλέπω λάμποντα τὴν δακτύλιον... Ἄ! ὁ οὐρανὸς ἀνοίγεται ἐνώπιον αὐτῶν ἐνῶ πρὸ τῶν ποδῶν μου χαίνει ὁ τάφος! [ἐγκαταλείπεται ἐπὶ τῆς ἑδρας ἀφίνοισα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς νὰ πῶσῃ ἐπὶ τοῦ γραφείου].

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ καὶ εἰᾶνον

ΜΑΡΓ. [ἰσθάνει κρούσασα τὴν θύραν] Λαυκεντία!

ΛΟΥΚΡ. [ἐγείρομένη ἐκ πλῆκτος] Τίς μὲ κρᾶζει;

ΜΑΡΓ. (ὡς ἄνω) Ἡ μήτηρ σου.

ΛΟΥΚΡ. ὦ! νὰ μὴ ἰδῇ... νὰ μὴ μάθῃ... [ἀβύνη τὸ φῶς, καὶ κλείει τότε χεῖρας ἱερῶν, τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὰλλα ἐν τῷ γραφείῳ, ὑπομονήσασα ὅμως ἐν τῇ ταραχῇ τῆς νὰ λάβῃ τὸ κλειδίον].

ΜΑΡΓ. (πάντοτε ἔσωθεν) Εἶσαι εἰς τὴν κλίνην ἀκίμῃ;

ΛΟΥΚΡ. Ὁχι, ἰδοὺ με (πορεύεται καὶ ἀνοίγει).

ΜΑΡΓ. [φέρει πινάκιον μὲ ποτήριον περιέχον φάρμακον· τὴν ἀπὸ τοῦτο πλησιάζει τὴν Λουκεντίαν, τὴν θεωρεῖ μετὰ προσοχῆς, τὴν ἐντοναίνει καὶ λέγει] Πῶς ἐπέρασες τὴν νύκτα, κίρη μου;

ΛΟΥΚΡ. Καλῶς.

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ διατί κλειδύεις τὸ δωμάτιόν σου; καὶ ἂν σοῦ συνέβαινε τί τὴν νύκτα;... ὦ! εἶνε ἀπερισκεπία.

ΛΟΥΚΡ. Δὲν τ' ἐσκέφθην, ἴσως διότι ἡσθονύμην ἐμκυτὴν καλῶς.

ΜΑΡΓ. Δ' ἔα τῷ Θεῷ!—Ἐν τούτοις ἰδοὺ τὸ σύνθημα πωτίν σου. (παρασιάζουσα τὸ ποτήριον).

ΛΟΥΚΡ. Ἄς τὸ πῶ.

ΜΑΡΓ. Ναί, κίρη μου, θὰ σὲ ὠρελῇσει.

ΛΟΥΚΡ. Τὸ ἐλπίζεις, πτωχὴ μητὴρ; (φέρουσα εἰς τὸ στόμα τὸ ποτήριον, λέγει καθ'.

ἐαυτήν) (Ἐχρειάζετο χιών ἐν τῷ ἐργασίῳ!)

ΜΑΡΓ. (ἰσχυρίζομαι τὸ ποτήριον θλίπει τὸν λαμπτήρα ὁλονὴν καπνίζοντα) Πῶς; ἀκόμῃ ἡ λυχνία σου καπνίζει; ... [ἐντρομος] Τί ἐπραξας, Λουκρητία;

ΛΟΥΚΡ. Ἡθέλησα νὰ κοιμηθῶ με φῶς ἀναμμένον· εἶνε φυσικὸν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τώρα μόνον ἐνθυμήθην νὰ τὸ σβίσω.

ΜΑΡΓ. Καλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ ἄλλως τὸ πρᾶγμα. Βέβαια δὲν κρύπτεις οὔτε βιβλία, οὔτε χαρτιά ... πρὸς σε, Λουκρητία, τὸ ὑποσχέθης εἰς τὴν μητέρα σου· εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐπροκαλεῖς...

ΛΟΥΚΡ. Τὸν θάνατόν μου.

ΜΑΡΓ. Τὸ εἶπες, κ' ῥη μου ... ἀλλ' εἶμαι βέβαια· ὅταν θώσῃ τις ὑπόσχεται πρὸς τὴν μητέρα του εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ὑποσχέθῃ πρὸς τὸν Θεόν ... (λαμβανόμενη τῆς χειρὸς αὐτῆς) Ἀλλά... ἡ χεῖρ σου τρέμει ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου ... παρέδωξες τὴν ὑπόσχεσίν σου; ἀλλοίμονον! δὲν θὰ ἐξετέλεις μόνον τὴν αὐτοκτονίαν, σοὶ τὸ εἶπον, θὰ ἐγίνετο καὶ μητροκτόνος—δὶό φρικτὴν ἐργλήμματα! —Ἀλλ' ἐξακολουθεῖς νὰ τρέμῃς ...

ΛΟΥΚΡ. Διότι μοι ἐμπνέεις φόβον!

ΜΑΡΓ. Ὅχι, κ' ῥη μου, μὴ τρέμῃς. —Ἐλα, εἰπέ μοι πῶς κισθάνεσαι, ἀλλὰ εἰλικρινῶς· παρηγόρησόν με, πτωχέ μου ἄγγελε, εἰπέ μοι ὅτι εἶσαι καλλίτερος.

ΛΟΥΚΡ. ὦ, ναί! ἐλπίζω πολὺ ταχέως νὰ ἰαθῶ.

ΜΑΡΓ. Ἡ ἐλπὶς εἶνε καλή. Ἀκουσον, ὁ ἰατρός εἶπεν ὅτι πολὺ θὰ σὲ ὠφέλει ὁ ἀνοικτὸς τῆς ἐξοχῆς ἀήρ· θὰ ὑπάγωμεν λοιπὸν εἰς τὴν λίμνην μας εἰς Σαμπλαίν, εἰς τὸ κτήμα τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅπου διήλθες τὰ παιδικὰ σου ἔτη, καὶ ...

ΛΟΥΚΡ. (μεταγγελικῶς) Καὶ ὅπου ἀ-

πέθανεν ἡ Ροζαλία!

ΜΑΡΓ. Διατί νὰ τὴν ἀναφέρῃς τώρα; ἡ πτωχή κ' ῥη ἀπέθανεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς λίμνης, καὶ σὺ ἐκεῖ θὰ θεραπευθῇς.

ΛΟΥΚΡ. Ὑπὸ τὰ δ' ἄνδρα ἐκεῖνα, ἀληθῶς; ἐπὶ τῶν ἀλυσσικῶν ἐκείνων κλιτῶν; (καθ' ἐαυτήν) (Ἐνθυμουμένη τὴν Ἑδὲμ θ' ἀποθάνει ταχύτερον!)

ΜΑΡΓ. Εἰπέ μοι θέλεις νὰ ἐξέλθῃς ἀρῶν εἶνε τ' σὺν ὠραία ἡμέρα;

ΛΟΥΚΡ. Εὐχαρίστως, μητέρα μου ἀγαπῶ τόσο τὸν ἥλιον!

ΜΑΡΓ. Δύνασαι νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν ἐκκλησίαν;

ΛΟΥΚΡ. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν; ...

ΜΑΡΓ. Εἰξέρεις ὅτι ἡ φίλη σου Βαλερία δὲν ἠθέλησε νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι τῆς ἐνὸς ἡσο ἀσθενῆς· κακὸν οἶον ἐν ἐνέμιζε νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν βωμὸν ἀντὶ τῆς παιδικῆς ἀδελφῆς τῆς· χρεὶς τὸ ἐσπέρας μοι εἶπεν· ὦ! πῶς σου θὰ ἤμην εὐτυχὴς ἐάν ἡ Λουκρητία μετεῖχε τῆς χαρῆς μου!

ΛΟΥΚΡ. (ἀκουστικῶς κραυγάζουσα) Καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εὐτυχίας τῆς χρειάζεται ἐν πτόμα; καὶ θέλει ἵνα συρθεῖσα ἐκπνεύσῃ εἰς τὴν νυμφικὴν τῆς θάλαμον;

ΜΑΡΓ. Λουκρητία, ὅποιοι λόγοι εἶναι οὗτοι; καὶ μεθ' ὁπίσθης ἀπελπισίας ἐφυγον ἐκ τῶν χειλέων σου; ...

ΛΟΥΚΡ. (συνεχρμένη) Τί εἶπον, μητέρα; μὴ δίδῃς προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους μου ... γνωρίζεις ὅτι πάσχω καὶ ἐνίοτε παραφέρομαι ...

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι εἰς τὴν μητέρα μία λέξις ἀρκεῖ ἵνα ἀναγνώσῃ εἰς τὴν καρδίαν τῆς θυγατρὸς τῆς. Λουκρητία, πρὸς ἐμὲ δύνασαι νὰ ὁμολογήσῃς τὰ πάντα ... σιωπᾶς; τότε λοιπὸν ἀκουσον. Πρὸ πολλοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου μία ἰδέα τὴν ὁποίαν ἔπειτα ἐπί-

στευσα ἀδασμιόν· πλὴν τώρα . . . ἰδοὺ ἢ ἰδέα μου. Ἐγὼ ὅλοι σέ ἐνέμιζον θύμα τῆς μελέτης, ἐγὼ ἐσκέφθην ὅτι ἄλλο πάθος μυστικὸν ἐφθαιρε τὴν ζωὴν σου καὶ πρᾶγματι θὰ ἐνδυμῆται ποσάκις σέ ἠρώτησα, σέ περικαλεῖσθαι νὰ μὴ ἔχῃς μυστικά διὰ τὴν φιλόστοργον μητέρα σου . . . ἀλλὰ σὺ ἐπιμένονες πάντοτε ἤρνεῖτο, ἐσιώπῳς . . . Λέξεις τινὲς ὅμως, βλέμματά τινα, ἢ εἰς τοὺς στίχους σου αὐτοῖς ἐκπράζομενη μελαγχολία, μὲ ἐπαίσαν ὅτι τὸ μυστικὸν ἐκείνο πάθος σου ἦτο διὰ τὸν Κύριον Γεώργιον Δορσέυ.

ΛΟΥΚΡ. Τὴν κύριον Γεώργιον! ἐγὼ, . .

MART. Ἀλλὰ, Θεέ μου! ἂν τὸ ἐλεγγεῖς ἐγκαιρώς, ἐάν ἤθελές ἐμπιστευθῇ εἰς ἐμὲ, ἴσως ἠδυνάμεθα νὰ κάμωμεν καμμίαν θεωρησίαν, ἀλλὰ σήμερον . . .

ΛΟΥΚΡ. Θέλεις νὰ μὲ κάμῃς ν' ἀποθάνω ὑπὸ τῆς αἰσχύνης δὲν ἀγαπῶ τὸν Γεώργιον, οὐδένα ἠγάπησα.

MAPE. Καὶ τώρα ψεύδεσαι.

ΛΟΥΚΡ. Ἐγὼ ψεύδομαι;

MART. Ἀλλὰ δὲν βλέπτει δὲν γινώρizes τί θύναται μία μήτηρ. Οἱ γάμοι δὲν ἐτελεύτησαν ἀκόμη καὶ ἂν ὑπάρχῃ μέσου ἵνα τοὺς ἐμποδίσωμεν, θὰ προσηκάζω.

ΛΟΥΚΡ. Ὅχι, μήτηρ, κακῶς μ' ἐνύνησας, κακῶς μ' ἐκρίνας. Ὅτι πρὸς τὸν Γεώργιον αἰσθάνομαι δὲν εἶνε ἔρως ἀλλ' ἡ φρησκευτικὴ ἐκείνη λατρεία τὴν ὅποιαν ὅλοι ὀφείλομεν πρὸς τὴν μεγαλοφυάν, ταύτην δὲ μεγαλῶς ἐν ἐμοὶ αἰσθάνομαι, τὸ γινώρizes. Λοιπὸν, μήτ' ἐγὼ, ὅπως σοὶ ἀποδείξω ὅτι ἀπατάσαι, θὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ σοῦ, μετὰ τῆς Βαλερίας.

MART. Ὅχι, διότι μετέβαλον γνώμην, θὰ μένω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν οἰκίαν.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Κ.ος ΙΣΑΑΚ καὶ αἱ ἄνω

ΙΣ. [ἐρτασίμως ἐνδεδυμένος] Εἶνε συγχαρημένον νὰ εἰσέλθω!

MART. Σεῖς εἰσθε, Ἰσαάκ;

ΙΣ. Δὲν μ' ἐγνωρίσατε; πρᾶγματι θὰ εἶμαι ὡραιότερος τοῦ συνηθούς. Ἐρχομαι ἐκ μέρους τῆς νύμφης ἵνα μάθω πῶς ἐπέρασε τὴν νύκτα ἡ Λουκρητία μας, καὶ ἂν ἤμπορῇ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλλως ν' ἀναβάλῃ καὶ τὴν τελετήν.

MART. Ἡ Λουκρητία δὲν θὰ ἔλθῃ.

ΙΣ. Ἀλήθεια;

ΛΟΥΚΡ. Θὰ ἔλθω, Ἰσαάκ· μὲ συγχαρεῖς, μήτ' ἐγὼ, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην δὲν θύναμαι νὰ σέ ὑπακούσω. . . Σέλεις ν' ἀναβάλῃ ἀκόμη τὴν εὐτυχίαν της ἢ φίλη μου; ἐξ αἰτίας μου; ὅχι [πρὸς τὸν Ἰσαάκ] ἀναμριβόλως θὰ ἔλθω.

ΙΣ. Μὲ παρηγορεῖτε, διότι νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθειαν ἐβαρύνωμεν νὰ ἐκβάλω τὰ φορεματά μου· μοῦ εἶπον ὅτι μὲ αὐτὴν μάλιστα τὴν ἀνθοδέσμην φαίνομαι Ἀγγλος πρὸ ὀλίγου ἀποβιβασθείς . . . Ἀκούσατε; Λουκρητία, ὅποιαν εἰώθην ἔχουσι τὰ ἄνθη αὐτὰς τὰς ἡμέρας! εἶναι ὅλα ἄνθη ἔρωτος . . . στοιχίζου ἡμίσειαν πιάστραν. Ἀλλὰ . . . ἂν ἤθέλατε αὐτὰ τὰ ἴδια φορέματα θὰ ἐφύρου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μας . . . ὦ! πῶσον εἶνε ὡραία ἡ νύμφη! ἀλλὰ σεῖς πολὺ ὡραιότερα θὰ ἦσθε . . . δὲν μένει ἡσυχία εἰς τὴν θέσιν της, νομίζεις ὅτι μέσα της ἔχει ὑδρόγυρον . . . καὶ σεῖς τὸ ἴδιον θὰ ἐκαμνετε! — Πραγματικῶς ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου εἶνε κατὰ μέγα διὰ τὰ κοράτσια! . . . ἦλθε καὶ διὰ σὰς ἡ ἡμέρα αὐτή . . . ἀλλὰ θὰ ἤρχετο πάλιν, ἀλήθεια;

ΛΟΥΚΡ. Λοιπὸν, ἂν σήμερον ἐγὼ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ (*)

Ἱστορία τοῦ Ἰονίου Κράτους ἀπὸ συστάσεως αὐτοῦ μέχρις ἐνώσεως ἐτῆ 1813—1864 ὑπὸ Παναγιώτου Χιώτου Τόμος Β'. (πέμπτος τῆς ὅλης σειράς ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων) περιέχων τὰ ἀπὸ ἀρμολογίας Ἀπριλίου 1821. ἕως ἐνώσεως. Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογραφεῖον ἡ Ἐπιτάφησις, Χρήστου Σ. Χιώτου. 1877.

Περίδοξε φίλε!

Ἐν ἀνέσει διηλθον τὸν δεῦτερον τόμον τοῦ ἀρίστου ἱστορικοῦ πονήματός σας μέχρι τελευταίας ἐσλίδος. Ἀκρῶς δὲ εὐπρεστήθην, καὶ συνάμα ἐδιδάχθην ὅχι ὀλίγα ἱστορικά τῶν τόπων μας ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἡ παντελὴς ἡγνότης, ἡ ἀμφοβία καὶ κάποτε περὶ τῆς ἀληθείας, πραγματικότητος αὐτῶν.

Οἱ μακροὶ καὶ πολυειδεῖς κόποι σας, ἀρίστα φίλε, βεβαιώθητε ὅτι ἐξήπλωσαν τὴν εὐφημίαν τοῦ ὀνόματός σας καθ' ὅλον τῶν γραμματισμένων κόσμον, παρὰ δὲ τῶν Ἰονίων συμπολιτῶν ἱπαξιούσθαι εὐγνωμοσύνης. Βεβαίως σύγχρονοι καὶ μεταγενέστεροι αὐτῶν θὰ διατηρῶσι πρὸς ὑμᾶς γλυκαίαν καὶ εὐχάριστον μνήμην διὰ τοὺς ἀπείρους κόπους, δι' ὧν βλέπεται ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ καὶ διακεκριμένῃ φιλοπατρίᾳ ὁ ἐνδοξὸς ἀγὼν τῶν ἑπτανησίων ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας καὶ περιποθητοῦ ἐνώσεως μετὰ τῶν βασιλευμένων ἀδελφῶν. Ἀγὼν τῷ ὄντι περίδοξος καὶ ἀξιολογούμενος, καθ' ὃν οὐδὲν παρελείφη αὐταπαρνήσεως καὶ ἐνεργείας πατριωτικῆς, καὶ ἐνεκα τοῦ ὁποίου τὸ εὐκλεὲς ἱστορικὸν σύγγραμμά σας θὰ ἀναγκάσῃ πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν μας νὰ σιωπήσωσιν, οἷτινες ψευδολογοῦσιν ὡς ἀχάριστοι ὅτι οἱ ἑπτανησιοὶ φέρουσι μέγα βλάβην εἰς

τὴν μητέρα πατρίδα ἐνωθέντες. Ἀγνοοῦσιν οἱ ἀγνώμονες οὗτοι, καθὼς καλῶς σεῖς γινώσκετε καὶ σοφῶς παρατηρεῖτε καὶ ἱστορεῖτε, ὅτι ἡ Ἑλλὰς πολλὴν χροιάσκει ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς πρὸς τοὺς ἑπτανησίους, οἵτινες ἀφθόνως ἐθυσιάσαν αἷμα καὶ πλοῦτη, καὶ τέλος καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀσφαλεστάτην εὐνομον καὶ προοδευτικὴν πολιτείαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς μεγαλοδόξου ἰδέας καὶ τῆς Πανελληνίου ἀνεξαρτησίας. Ἀλλ' ὀλίγον ἡ μικρὸν ὠφελήθησαν καὶ ἐν τῇ παρελθούσῃ καὶ τῇ παρούσῃ πολιτικῇ καταστάσει τῶν.

Δαπάναι καὶ συναγωνισμοὶ τῶν πατέρων εἰσέτι δὲν ἡμείφθησαν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν πάμπυλλοι ἐπιβαρύνονται νῦν διὰ τὰς ἐθνικὰς χρείας.

Ὁ μὲν ποιητὴς, ὡς γινώσκεις, φιλοτατε, εἶναι ὁ διδάσκαλος τῆς καρδίας, ὁ δὲ ἱστορικὸς τοῦ πνεύματος. Ἀλλ' ὁ ἱστορικὸς παρέχει πλείονας τὰς ὠφελείας εἰς τὸν ἀνθρωπισμὸν διότι αὐτὸς παρίστανει ἐν μεγάλῃ εἰκόνι τὴν ἀληθῆ τῷ ἀνθρωπισμῷ μορφήν καὶ ἐνέργειαν καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας, ὅπως κατὰ παράδειγμα αὐτῆς ὁδηγῆται ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὰς πράξεις τοῦ πολιτικοῦ βίου εἰς διάκρισιν τῶς προηγόντων τὴν εὐμερίαν ἢ δυσμερίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ποίησις θέλει μὲν, ἀλλὰ δὲν διδάσκει, παροτρύνει βεβαίως τὴν καρδίαν εἰς μεγαλουργίαν καὶ ὁ μαγικὸς χροστήρ αὐτῆς οὐδὲν ἀσχημίζει, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐν ὁμοιολογίᾳ εἰκονίζει καὶ διαλαμβάνει, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀφορῶσα εἰμὴ τέρψιν καὶ ἡδονὴν τῆς καρδίας. Ἡ ἱστορία ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ μεγάλη εἰκὼν τῶν ἀνθρωπίνων συμβεβηκότων, καθ' ἣν ἐκφέρονται ἐν ὧσιν ἀνθρώπιναι περιπτώσεις μὲ ὅλα τὰ κατὰλληλα προσφυῇ καὶ ἀληθῆ χρώματα τῆς προτυπογραφουμένης μορφῆς. Καὶ τοιαύτην μορφήν καὶ χρωματισμὸν ἔχει ἡ ἱστορία τοῦ Ἰονίου Κράτους, ἣν συνέγραψες.

Ἐν τῷ ἀρίστῳ πονήματί σου προ-

(*) Ἀντὶ πάσης ἑλλην. βιβλιοκρισίας παρὰ τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου Π. Χιώτου ἱστοριογράφου ἐκδομένης ἱστορίας δημοσιεύσας τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν. Ἐν ἑξαφῇ πρὸς αὐτὸν ἐκ Λευκάδος ὁ ἱστορὸς Ἀγγέλος Καλλιάνης, πρῶτον Γερουσιαστὴς τοῦ Ἰονίου Κράτους.